

เจอไม้งามเมื่อวานจวนบั้น

พระนิพนธ์สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (วาสนามหาเถระ)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ยังมีอีกเรื่องทีพอจะเล่าฝากให้ช่วยกันจำไว้ คือการเลิกสูบบุหรี่ เพราะเห็นว่าได้เคยเป็นตัวอย่าง ให้มีผู้งดสูบบุหรี่ตามอย่างได้หลายราย จึงอยากให้แพร่หลายชวนให้เลิกสูบบุหรี่ได้อีกต่อไปอย่างกว้างขวาง

บุหรี่เราเริ่มติดมาตั้งแต่อุปสมบทเป็นพระภิกษุนั้น เพราะได้เคย กระทบมืออยากสูบมาตั้งแต่เป็น สามเณรเล็ก ๆ เห็นพระผู้ใหญ่มีกล่องบุหรี่ยาเส้น มีใบตองหรือใบจากเป็นเครื่องใช้มวนสูบ ให้นึกอยากจะมีกล่อง บุหรี่เช่นนั้นบ้าง ดูเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ดี กล่องบุหรือนั้นก็คือกล่องกระดาษใส่สับ 3 ก้อน เมื่อใช้สับหมดแล้ว จึงทำเป็นกล่องบุหรี่ยาเส้น บุหรี่ที่มวนสูบเองนี้เรียกชื่อล้อกันเล่นว่า ไทยประคอง บุหรี่ที่มีผู้มวนไว้จำหน่าย ซึ่งมีชื่อว่า สะพานโพ สี่ก๊ก เป็นต้น ก็มีอยู่หลายเจ้า แต่ผู้จะสูบบุหรี่ที่มีมวนจำหน่าย มักเป็นพระผู้ใหญ่ 4-5 พรรษาไปแล้ว พอได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุ (2461) ก็พยายามตั้งกล่องบุหรี่ ใช้ยาเส้นทีพอคำทำเป็นตั้ง เล็ก ๆ ไว้จำหน่าย มวนเองด้วยใบจากบ้าง ใบตองบ้าง กลีบดอกบัวบ้าง รู้สึกเป็นของแกล่เคอะเขินเมื่อต้อง รับแขกอย่างหนึ่ง สมัยนั้นไม่มีครุพรรณาทิของบุหรี่ปันเลยเพราะติดกันทั่วไป เว้นแต่เด็กอายุต่ำกว่า 10 ขวบ ผู้ใหญ่จึงจะห้ามไม่ให้สูบ ว่าจะทำให้ดับคำ (เป็นโทษไม่ตัวอย่างไรไม่ทราบ)

นอกจากบุหรี่ไทยมวนด้วยเส้นยาไทย ก็ยังมีบริษัทตั้งขึ้นใหม่ใช้เส้นยาจากเมืองนอก (ประเทศ ไทน์บ้างไม่รู้ นอกจากเมืองไทยแล้วเป็นเรียกเมืองนอกทั้งนั้น) มวนด้วยกระดาษ รสจืด เด็กหัดสูบใหม่มักชอบ แต่ผู้ใหญ่คอสูงไม่นิยมสูบ มักโทษว่าสูบยามวนด้วยกระดาษชวนให้ไอ จะเป็นผีในท้อง

เคยลองชวนเพื่อนพระเณรเลิกสูบบุหรี่กันอยู่คราวหนึ่ง แต่ก็ทนหมุ่มมากลากไปไม่ได้ จึงเลิกอยู่ได้ไม่ถึงเดือน ก็กลับหันมาสูบต่อไปตามเดิม แต่พอสังเกตตัวว่า เลิกสูบบุหรี่ไทยง่ายกว่าสูบบุหรี่มวนด้วยกระดาษ ต่อมาราว พ.ศ. 2500 (สมัยมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสกปรก) ต้องเข้ารับการผ่าตัดไส้ติ่ง อยู่ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ขณะที่พักฟื้นอยู่ที่ตึกสามัคคี พยาบาลชวนให้งดสูบบุหรี่ได้ เพราะรู้สึกเหม็น (บุหรี่ไทยสี่ก๊ก ร้านอยู่ถนนเฟื่องนคร) ไม่นึกกระหาย แต่พอ 4 วันเลยไป แผลผ่าตัดติดสนิทดีแล้ว ความกระหายอยากสูบกลับขึ้นมาอีก จึงให้นำบุหรี่ไทย(บุหรี่สี่ก๊ก)อย่างที่เคยสูบ มาแก้กระหาย ครั้งแรกทำให้ สำลักไอ เพราะรสจืด คิษย์จึงแนะนำ บุหรี่ไทยจืดทำให้ไอ ก็ลองบุหรี่กระดาษของโรงงานไทยดูบ้าง จึงเริ่มติดรสบุหรี่กระดาษแต่นั้นมา

ถึงสมัยได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการมหาเถรสมาคม ทุกคราวประชุมประมาณเดือนละ 2 ครั้ง ถูกรับรอง ด้วยบุหรี่กระดาษยี่ห้อกรีก เป็นบุหรี่ชั้นดี ทุกคราวประชุม ทำให้คอสูง สูบอย่างอื่นไม่ร่อยหยายอยาก ต้อง สูบยี่ห้อนี้จึงจะถึงใจ เมื่อคิษยานุคิษย์ผู้เคารพนับถือเห็นว่าชอบสูบบุหรี่ยี่ห้อนี้ ต่างก็ปรนปรีอวยวาท ทำให้ เป็นภาระในการต้องเลือกแต่รุ่นใหม่ๆ จะเดินทางไปไหนมาไหนก็ต้องเตรียมบรรจุยาม พร้อมด้วยไม้ขีด ไฟแช็คให้เพียงพอ เพราะสูบยี่ห้ออื่นไม่หายอยาก ติดรสเฉพาะกรีกเท่านั้น ถ้าเป็นการเดินทางแรมคืน แรมวัน ต้องเตรียมเพื่อจะให้พอสูบจนกว่าจะกลับ